

KRYSTYNA WOJTCZAK

Kompetencje i zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie bezpieczeństwa zdrowia ludności

Streszczenie

Stworzenie warunków służących zapewnieniu zdrowia ludności jest wartością nadrzędną. W polskich rozwiązaniach jest to konstytucyjny obowiązek państwa oraz samorządu terytorialnego. Obowiązująca Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. granic tego obowiązku nie wyznacza, stanowi jedynie, że warunki zapewnienia każdemu prawa do ochrony zdrowia oraz zakres udzielanych świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych ma określić ustawa. W istocie ustrojodawca pozostawia niemal całkowitą swobodę ustawodawcy. Artykuł jest oceną rozwiązań przyjętych w latach 1991-2018 i odnosi się do jednostek samorządu terytorialnego.

Dla wypełnienia przez gminę, powiat i samorządowe województwo prawem określonych kompetencji i zadań ustawodawca wyznaczył dwie sfery ich działania: realizację zadań własnych w zakresie ochrony i promocji zdrowia oraz tworzenie i prowadzenie publicznych zakładów opieki zdrowotnej (przed 2011 r.), podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami (po 2011 r.). W każdej z tych sfer działania udział jednostek samorządu terytorialnego nie jest tożsamy. W sferze pierwszej różnice wynikają zarówno z ustrojowych ustaw kształtujących ich zadania własne w zakresie ochrony zdrowia, jak i programów zdrowotnych przyjmowanych przez nie do realizacji. W sferze drugiej natomiast różnice są pochodną ustawowych rozwiązań opierających model opieki zdrowotnej na niejednolicie pojmowanych wartościach. Przed rokiem 2011 prowadzonych i utrzymywanych w pełnym lub ograniczonym zakresie ze środków publicznych, po 2011 r. utrzymywanych ze środków publicznych tylko przy wyborze jednostki budżetowej jako formuły organizacyjnej samorządowego podmiotu leczniczego. Rozwiązania ustawy z 2011 r. w jej pierwotnym brzmieniu szły w kierunku komercjalizacji sektora publicznego zdrowia. To, co jest ujemną stroną przyjętych nią rozwiązań, to także niezwykle brak staranności w dochowaniu legislacyjnej staranności, szczególnie w zakresie określenia kompetencji i zadań jednostek samorządu terytorialnego wobec utworzonych/prowadzonych przez nie podmiotów leczniczych.

Słowa kluczowe: samorząd terytorialny – ochrona i promocja zdrowia – podmioty lecznicze